

Рецензия

От проф. д-мн Петър Христов Дилов – Факултет по ветеринарна медицина (ФВМ)
при ЛТУ – София

Относно: материали, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ към Ветеринарномедицинския Факултет (ВМФ), при Тракийски университет (ТрУ) – Стара Загора.

Професионално направление: Ветеринарна медицина (6.4)

Специалност: Патология на животните (Вътрешни незаразни болести).

Рецензията е подготвена въз основа на избор от научно жури, назначено със Заповед № 2191/ 27.09.2017 г. на Ректора на ТрУ. Тя е съобразена със ЗРАСРБ и съответния Правилник на Университета (ПРАСТрУ).

В конкурса за професор, обявен в ДВ, бр. 54/ 05.07.2017 и в сайта на ТрУ за нуждите на катедрата „Вътрешни незаразни болести“, като кандидат участва доц. д-р Румен Георгиев Бинев.

Биографични данни

Доц. Бинев е роден на 30.01.1966 г. в гр. Стара Загора. Завършил е Техникум по ветеринарна медицина в родния си град през 1985 г., а по-късно ветеринарна медицина във ФВМ при ВИЗВМ – Ст. Загора (1991 г.), с много добър успех. От 1991 г. до 1995 г. е работил като главен ветеринарен лекар на ТКЗС, ръководител на ветеринарен участък и частно практикуващ лекар. През 1995 г. е избран чрез конкурсен изпит за редовен асистент към катедра „Вътрешни незаразни болести“ при ВМФ към ТрУ; от 2001 г. е главен асистент. Д-р Бинев като асистент е обучавал студентите по дисциплините: „Пропедевтика“, „Вътрешни болести“, „Токсикология“ и „Подвижна клиника“. Образователната и научна степен „Доктор“ му е присъдена от ВАК на 22.02.2006 г. От 03.07.2007 г. д-р Бинев е доцент по научната специалност „Патология на животните“ (10 години до настоящия конкурс). Преподавателските и научните му интереси са насочени към вътрешните незаразни болести, с токсикология при животните, клинично-лабораторна и стадна диагностика и психо-неврологичните заболявания, които доц. Бинев разработва и въвежда като нова дисциплина (неврология) при обучение на студентите. Той участва активно в лекционния курс на Катедрата. Ръководи дисциплините: „Токсикология“, „Вътрешни болести – продуктивни животни“, „Неврология“ и „Стадна диагностика“. Той участва в изпитни комисии за докторанти, асистенти и др. Ръководи комисията по защита на преддипломните стажове и участва в провеждането на държавния изпит; рецензира публикации за научни списания; кандидатстване и отчитане на научни проекти; участва като член в дейността на научната и клиничната комисия към ВМФ. През периода, в който е асистент и особено доцент д-р Бинев проявил подчертани умения при работа с различни колективи включително юристи (при съдебни експертизи), при организиране на експериментални опити с животни и при обучението на студентите. Доц. Бинев участва в написването на ръководства за упражнения, учебници, книги и монографии. Ръководител е на двама докторанти (един защитил). С помощта на курсове и самообучение той е достигнал до добро ниво на английски и други езици. Приложил е сертификат от ТрУ за участие в курс на обучение по защита и хуманно отношение към опитни животни. Това мотивирало Факултетния съвет при ВМФ, съобразено с пенсионирането на Проф. Й. Николов да избере доц. Бинев за ръководител на Катедрата „Вътрешни незаразни болести“ (2017 г.). Доц. Бинев членува в съюза на ветеринарните лекари и на учените в България.

Описание на предоставените материали

Кандидатът за професор доц. д-р Р. Бинев участва в обсъждания конкурс по списък с 155 материали – научни трудове (публикации), учебници, ръководства, монографии, книги, резюмета (отпечатани); пропуск да ползва предимството за монографията на английски език. Материалите са подредени прецизно и заслужават много добра оценка. Общият брой на научните трудове (публикации) е 128 броя. Научните трудове до първото хабилитиране

(доцент) са 48 броя. Поради повторно публикуване отпадат № 10 (дубъл с тр. № 2 и № 6) и № 16 – дублира № 2. Към дисертацията са записани 3 труда (№ 2, 3, 4), но по материали свързани с дисертацията са публикувани още 10 труда (№ 6, 7, 8, 13, 15, 17, 19, 23, 29, 33). Или от 48 научни труда отпадат 2 труда поради повторение, а от останалите 46 труда 14 (заедно с автореферата) са свързани методично и по резултати с докторската дисертация и подлежат на обща оценка; на самостоятелно рецензиране подлежат 32 научни труда. От тях 6 са научни обзори (№ 24, 26, 34, 45, 46, 48); 2 труда се отнасят до проучаване на историческото развитие на Катедрата по вътрешни болести и дисциплината клинична ветеринарномедицинска токсикология (№ 20, 21).

Научните трудове (публикации) след първото *хабилиотиране в конкурса за професор* са 80 (№ 49 – 128). От тях отпадат следните 13 труда: № 49 (дубъл с № 40, 47); № 55 (дубъл с 45); № 70 (дубъл с № 67); № 76 (обзор); № 77 (обзор); № 83 (дубъл с № 72, 74); № 95 (дубъл с № 71, 74, 83, 85); № 97 (дубъл с № 87, 89); № 102 (дубъл с № 89, 99, 111); № 126, 127 и 128 не са свързани с темата на конкурса; или на подробна оценка подлежат **67 труда**. От тях в монографията „Отравяне с бучиниш“ (тр. № 146) са включени 3 труда (№ 61, 65, 107), а при монографията „Отравяне с карбофуран“ (тр. № 147) са включени 8 труда (№ 41, 105, 111, 119, 120, 121, 122, 123). Тези 11 труда ще се оценяват заедно с монографиите. За самостоятелно обсъждане остават **56 научни трудове**. Обзорите са общо 9, като от тях № 6 се повтаря с № 45, а № 65 се включва в монография № 146. Оставят 7 обзора, от които № 76 (водно отравяне) и № 77 (отравяне с татул) – няма да се рецензират (основната част е влязла в публикуваните научни статии). Оставят за оценка 5 обзора (№ 53, 65, 76, 77, 79). В конкурса за доцент участват 6 обзора или общо 11 научни обзори, което се включва в допустимите граници от 10% от всичките трудове).

Общият брой научни трудове подлежащи на самостоятелна оценка са 32 броя от избора за доцент и 56 бр от настоящия избор за професор = **88 броя**. Включените на обсъждане статии са в повече, тъй като се взимат под внимание и онези, участващи в дисертацията и монографиите, както и някои свързани с останалите трудове. Материалите от първото *хабилиотиране* са рецензирани и тук ще се обсъждат само по-значимите позиции.

От научните трудове (статии) включени в настоящият конкурс 10 бр. са публикувани в чуждестранни списания с IF (№ 49, 53, 63, 98, 128); 51 са отпечатани в списания без IF, но рецензирани. От тях 23 са отпечатани в чужбина, а останалите в България, повечето на английски език; 19 труда са докладвани и отпечатани в сборници от различни научни форуми – 16 проведени в България, от които 10 с международно участие и 3 в чужбина. От предоставените 80 публикации, 58 са на латиница и 22 на кирилица. От всички публикации (80) в конкурса за професор 58 са публикувани на английски език и 22 са на кирилица. При 7 от тях Бинев е самостоятелен автор, при 24 бр. е първи автор, при 10 е на второ място, при 13 е на трето място и при 24 е на по-задно място. От приетите за рецензиране 67 научни труда – 30 са свързани с токсикологията, 15 – с вътрешните болести или с пропедевтиката, а 22 са други, но голяма част от тях се отнасят до психоаналитични проблеми при животните.

Общият брой на *цитиранията* са 131, от които 87 са в списания с IF и 44 в списания без импак фактор. Често са цитирани статиите относно отравянето на коне с татул, обзорът за антикоагулантите (34 пъти) и други.

Научният IF на доц. Бинев е 22,247.

Монографиите на доц. Бинев, представени в конкурса за професор са 3 – 2 самостоятелни и 1 колективна.

№ 144, Р. Бинев. Отравяне с бучиниш при животните (2014). Монографията е на български език издадена в Стара Загора на 113 стр., 194 автори, от които 15 на кирилица; илюстрирана с 15 фигури с добро качество (6 цветни).

№ 147, R. Vinev. Intoxication with the carbamate insecticide Carbofuran in animals (2017). Монографията е издадена на английски език на 139 стр, 205 автора. Резултатите са илюстрирани с 40 добре представени фигури (2 цветни).

№ 178, R. Binev. Alkaloids derived by animation reaction: acetate-derived (coniine) (2013). Статията е написана на 19 стр. и е включена в монографията Handbook of natural products (Berlin Heidelberg, Germany).

Резюмета (№ 150 – 155) отпечатани в сборници от научни форуми. От тях 2 от форумите са проведени в България, 4 в чужбина – не подлежат на рецензиране.

Научни проекти. Доц. Бинев участва в общо 19 научни проекта, от които ръководи 8 – не подлежат на рецензиране.

Приноси (Дисертация, Научни трудове, Монографии)

Дисертацията на доц. Бинев е на тема: „Токсикологични изследвания на триазолови фунгициди при свине, птици и зайци“; тя е на 182 страници и е защитена през 2005 г. С дисертацията са свързани 13 научни труда (публикации); с изключение на 1 труд (№ 29) при всички останали е самостоятелен автор; оценката ще бъде обща и кратка (дисертацията заедно с трудовете). Изследваните фунгициди (диниконазол, триадименол и тритриконазол) са били скоро разрешени в страната под формата на фитотерапевтични продукти, предназначени да заменят токсичните живачни фунгициди, използвани за предсеитбена обработка на семена от пшеница и ечемик. Знаело се е предварително, че те са ниско токсични вещества (LD₅₀ за плъх 1000 – 2000 mg/kg м.). Въпреки това темата е актуална защото във фирмените документации отсъстват данни за токсични отнасяния при животните; ограничена е и екотоксикологичната информация. Д-р Бинев установява и много добре е описал праговата токсичност или токсичност с клинични прояви, видово зависими. Той при обсъждане на данните е преценил, че токсикологичния риск за животните излязла обработена с тези фунгициди пшеница и ечемик е много малък (фактор на безопасност от 10 до 100%). Всички резултати относно изследваните триазолови фунгициди (клинични, симптоматика, хепатологични и клинично-химични промени) съобразно видовете отнасяния при животните са оригинални с важно теоритично и практично значение. Обобщавам, че дисертацията и свързаните с нея публикации (13 на брой) надхвърлят изискванията за образователната и научна степен „Доктор“.

Приноси, оценяващи резултатите от научните трудове извън дисертацията и монографиите (32+56=88 научни труда).

При конкурса за *доцент* самостоятелно са рецензирани 32 научни труда. От тях 6 научни труда са обзори и заслужават много добра оценка – внасят нова информация по отношение на вътрешните болести и токсикологията и са полезни за обучението на студентите. Например обзорите под № 24, 26, 48 се отнасят до референтните пропедетични стойности при магаретата, които не са променени у нас от 1960 г. (Пропедетика на проф. Б. Начев). Всички обзори съдържат съвременна селективно подобрена информация, обсъдена и обобщена. Трудовете под № 20 и 21 също не включват експериментални изследвания, но са свързани с историческото развитие на Катедрата по вътрешни болести и Клинична ветеринарномедицинска токсикология и представляват един изпълнен дълг към историята.

От останалите 24 научни труда, 14 са в областта на токсикологията, 6 са в областта на вътрешните болести и 4 се отнасят до левкозата по кравите.

Приносите от тези проучвания може да се систематизират кратко по следния начин: Появяват се първите проучвания относно отравяне на животните с петнист бучиниш (*Copium maculatum* – тр. № 14); които по-късно влизат в съответната монография (2014). Описано е отравяне при кози – оригинално (приемат се за резистентни). Два труда № 40, 47 са посветени на инцидентно отравяне при коне с татул. Резултатите са публикувани допълнително обединено, добре оформени в J. of South African Veterinary Association (2006), тр. № 49. Част от резултатите са оригинални. Оригинални са резултатите от електрокардиограмата при кучета отровени с карбофуран (тр. № 41), също при здрави магарета (тр. № 31) и при различни породи овце (тр. № 42). Интерес е предизвикал тр. № 28, относно инцидентно отравяне с антикоагуланта бромалион, успешно излекувано в клиниката на ВМФ (трудът е публикуван като case report в Veterinarski arhiv, 2005). Проучени са някои лекарства относно поносимост и токсичност при прицелни животни – Ксилазин-кетамин, Пандекс, Диазепам – 6 (тр. № 9, 18, 39), довели до принос за практиката. Бинев се сключва и в колективни извън незаразната патология при животните, но със собственото професионално участие. Например при проучване на левкозата при кравите (тр. № 11, 12, 27, 30) и др.

При конкурса за *професор* доц. Бинев участва с 67 научни труда, от които 11 труда са включени в представените монографии и за самостоятелно обсъждане остават 56 научни труда.

Приноси в областта на токсикологията:

Продължава интереса към инцидентното отравяне на 34 коня с татул – 2 публикации при първото хабилиотиране последвани от 1 обзор и 4 публикации. Наблюдаваната клиничната наблюдавана симптоматика при конете (публикация № 53, 55) отговаря на М-холинолитично отравяне – цялото растение съдържа хиосциамин (атропин) и скополамин (потвърдителни приноси). Описани са параклиничните показатели. Оригинални са данните за хипергликемията, хиперпротеинемията и билирубинемията. Отравянето с татул се среща рядко (алкалоидите са горчиви) и описаната информация е полезна за диагностиката.

Задълбочени експериментални изследвания са проведени с 4-хидрокси кумариновия антикоагулант бромдиалон – 0,5 % - 1 обзор, 5 статии при кучета (№ 67, 69, 70, 92, 93) и 5 публикации при фазани. При кучетата са проведени разширени изследвания – един остър опит и по един 30-дневен и 90-дневен опит. Предварително е изработен подробен литературен обзор (№ 63) с 60 автора (1 на кирилица), обзорът е оползотворен от авторите при разработката на научните трудове при кучета и фазани.

При острия опит (№ 67) са включени 12 бр. безпородни кучета, третирани еднократно с 2,6 mg/kg м. или с 6,5 mg/kg м. бромдиалона – 0,5%. Наблюдаваните клинични и параклинични промени и при двете дози са характерни за кумариновите антикоагуланти. Не са отбелязани умрели кучета. Няма терапия, въпреки, че съществува дефицит. Бромдиалон 0,5% (Ланират 0,5%) е концентрат. Готовите примамки (Ланитокс) съдържат по 0,0075% бромдиалон. Или ако едно куче 10 kg трябва да се отрови с готова примамка би следвало да изяде от 900 g до 3000 g примамка. Потвърдително е, че отровените Ланитокс – 0,0075% почти не са токсични за кучета (не е обсъдено). Субхроничният 30 дневен опит (№ 69), е продължение на острите изследвания. Използваната дозировка от 0,65 mg/kg м. е давана дневно с 330 g храна на куче. Потвърждават се изследванията при острия опит. Новост е въвеждането на ехографски изследвания при диагнозата. Хроничният 90 дневен опит (№ 92), с бромдиалон приложен чрез храната по 0,19 mg/kg м. (почти готова примамка); медикаментозната храна е предоставена по 350 g на куче дневно. Първите хематологични промени включително протромбиново време са наблюдавани на 60 ден, а клинични – на 75 ден. Не са отбелязани умрели кучета.

При опитите е многократно дози бромдиалон е целесъобразно ползването и на контрола с еднократна доза. Това е необходимо защото антикоагулантите от втора генерация, за разлика от Варфариновата група довеждат до отравяне с еднократна доза. Неправилно е да се изпиоа „доза“ когато активното вещество се дава с храната.

При фазаните (потенциални прицелни диви животни) е проведен един опит. Темата е актуална. Птиците са разделени в 8 групи, третирани индивидуално в дози от 5 до 70 mg/kg м. и проследени относно клинични и параклинични промени до 20-ия ден. Резултатите са отчетени и обсъдени в 5 статии (№ 72, 74, 83, 85, 95), с известни повторения (№ 83, 95). Първите симптоми от клинични и параклинични промени (удържаване на протромбиновото време, понижаване стойностите на червената кръвна картина, повишаване на чернодробните ензими) са наблюдавани още при фазаните, третирани с 5 mg/kg м. и се задълбочават до 70 mg/kg м. без описани смъртни случаи. Подобно е положението с диманиката на патоморфологичните промени в белите дробове, бъбреците и черния дроб (допускам, че са оригинални). Потвърдено е, че птиците са по-устойчиви към антикоагулантите от кучетата. Недостатъкът при тези изследвания е, че няма отрицателна контрола и че при обсъждането не е посочен риска за отравяне при фазаните при изяждане на готови примамки (Ланитокс – 0,0075 % бромдиалон).

В обзорът относно кумариновите съединения не се коментира видовата чувствителност от животните – най-чувствителни са плъховете и прасетата. В този смисъл неправилно се обобщава „диви животни“; неправилна е констатацията, че „тези отравяния са широко разпространени“.

Разширени и подробни изследвания са проведени с микотоскини – Фумонизин 3 публикации (№ 62, 66, 68) и с Афлатоксин – 13 статии (№ 89, 90, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 108, 109, 110, 124, 124А).

Фумонизинът изолиран от *F. moniliforme* е проучен токсикологично при прасета, чрез фураж съдържащ 75 ppm и 100 ppm фумонизин и при 21-дневни пуйчета – фураж с 30 и 50 ppm фумонизин. Опитите са продължавали през целия технологичен период на хранене. Изследването и резултатите са актуални – фумонизинът е един от най-новите замърсители на житно-зърнените фуражи. И при двата вида животни фумонизинът в използваните концентрации допринася за забавяне на растежа, увреждане на черния дроб и бъбреците, с промяна на съответните ензими. Резултатите са нови за страната и от голямо значение за качествяване на зърнените фуражи и за диагностиката при животните.

По отношение на *афлатоксините* сполучливо е подложен на изследване афлатоксин В₁ (AFB₁), който е с най-висока токсичност и неговия метаболит М₁ е карциногенен. Проведени са токсикологични опити с патета мюлари, пилета-бройлери и пуйчета-бройлери. Афлатоксините основно се продуцират от *Aspergillus flavus*; няма оптимални условия за развитие у нас – съдържат се във вносните компоненти на фуражите Станкушев и кол. (1970) са доказали афлатоксини във фъстъчен шрот (не е цитиран); същото е валидно за Л. Борисова (2005).

Проведен е опит с 40 10-дневни патета, разделени в 4 групи в (№ 89, 97). Опитните патета получават AFB₁ с фуража в концентрации 0,5 и 0,8 ppm в продължение на 42 дни. И при двете групи е установено негативно намаляване на растежа и оползотворяване на храната (потвърдително); относителното тегло на основните вътрешни органи (черен дроб, сърце и др.) е увеличено, а теглото на тимуса, *B. fabricii* и на далака е редуцирано (оригинални приноси). Известно е, че AFB₁ в концентрация 0,3 ppm във фуражите уврежда черния дроб и предизвиква смъртни случаи. Изследванията при този опит са разширени и довели до публикуването на още 6 статии. Проучена е бъбречната функция (пикочна киселина, урея, креатинин и някои минерали № 99); състоянието на панкреаса (№ 101) – установените промени са от значение и са трудно лечими, което им придава оригиналност; с известни повторения се оценяват отново промените в червената и бялата кръвка картина и някои биохимични показатели (№ 102) – резултатите отговарят на установените увреждания на вътрешните органи; отново по-задълбочено се проучват патоморфологичните промени в черния дроб (№ 104). Известно е, че патетата са чувствителни към AFB₁ и че главно се поражда черния дроб; проследени са промените и в щитовидната жлеза – установено е понижаване на тироидните хормони (№ 106, 108). Съобразено със значението на щитовидната жлеза резултатите са оригинални.

Експерименталната схема при опитите с патета е приложена и при 7-дневни пилета-бройлери, като абсорбентът *Mycotox* е включен в две групи – с по 1 ppm и с 2 ppm, опитните групи са получавали фураж с 0,5 и 0,8 ppm. Публикувани са 3 статии; № 100 по методична постановка и резултати наподобява № 89; в друга статия (№ 109) са описани промените в хормоните на щитовидната жлеза – резултатите са оригинални за пилета, но наподобяват тези при патетата (№ 108); по отношение на бъбречните изследвания се потвърждават резултатите при патета (№ 99).

Опитът с AFB₁ е проведен и с 60 броя 7-дневни пуйчета; опитните групи са получавали с храната по 0,2 ppm и 0,4 ppm в продължение на 42 дни (№ 124, 124А). Направени са патоморфологични изследвания на промените в далака, които допускам, че са оригинални.

Проведени са твърде детайлизирани изследвания с AFB₁ при патета-мюлари, пилета и пуйчета, за което авторите заслужават много добра оценка (бележките в края на рецензията).

Сполучлива клинична находка е водното отравяне при телета-сукалчета (№ 71, 75). То рядко се среща в страната; описано е от Б. Георгиев (2005). Постигание на авторите е диагностицирането на отравянето (важна е диференциалната диагноза). Симптомите червена урина, хипохромна анемия и хипоминерализацията на кръвта са оригинални. Целесъобразно е обзора (№ 76) и двете публикации да се публикуват в подходяща форма в сп. „Ветеринарна сбирка“.

Вътрешните болести с пропедевтиката и клиничнолабораторната и образна диагностика са класиката в незаразната патология. В тази насока Бинев е проявил желание за сериозни и при това осъвременени изследвания – 22 публикации, които няма подробно да анализирам.

Продължават изследванията при българските магарета, започнали преди доцентурата (№ 31). На този етап са представени данни за клиничните (пропедевтични) референтни стойности (№ 56), но според доц. Бинев предстои публикуване и на параклиничните данни. Приносите са в областта на диагностиката и обучението на студентите по пропедевтика.

Проведени и обсъдени са сравнителни изследвания по отношение на остра и субостра проява на кетоза при крави и кози (№ 115, 117). В областта на кетозата е и защитената дисертация на В. Маруцова (резюме № 153). Установено е, че основния диагностичен маркер е нивото на β – хидроксимаслената киселина (80 % от кетотелата). При 2 кози (клиничен случай) със субклинична форма на кетоза хидроксипутирата е 1,01 mmol/l, а при контролните кози е 0,17 mmol/l. За първи път при козите за лечение е приложен глицерол (оригинален принос).

Проучено е диагностичното значение на съдово ендогенния растителен фактор (VEGA) във ветеринарномедицинската клинична онкологична практика (№ 88 – обзор). Методът е приложен със успех при заболяване на кучета от саркоми (№ 80, 114). Докторската тема на Цанко Христов.

Разширени изследвания са проведени с помощта на електрокардиографски, хематологични и биохимични методи при различни породи овце и агнета от Тракийския район (№ 51, 52, 54, 57, 59, 60, 64). Обсъдени са възможностите за адаптация към стрес и различни заболявания (оригинални и проложни приноси). Някъде се ползва думата продуктивност без ясно значение (№ 64). По същество същите проучвания са приложени при ранно отбити зайци (№ 58). Изяснени са възможностите за ендокринологични изследвания при острия панкреатит (№ 79 – обзор). Приложена е ултразвукова диагностика при зайци (№ 112) – принос в образната диагностика.

Клиничен случай на коза с прояви на остра анемия (№ 125) приложена е сполучлива диагностика и лечение.

Новото направление в научните изследвания на доц. Бинев са свързани с *психичните нарушения* при животните (Неврология). В тази нова област на ветеринарната медицина Бинев е публикувал 10 статии – при кучета (7 броя), зоопаркови животни (2 броя) и коне (1 брой). По собствени наблюдения и литературни източници доц. Бинев е издал *оригинална книга* „Поведенческа диагностика при животните“ (2014), написана на 208 стр, богато илюстрирал с 239 цветни снимки. Книгата притежава много добър стил, към всеки раздел е приложен литературен списък (съвременен подход). Книгата освен като общодостъпен справочник е подходяща и за учебник. Предполагам, че съществува дискусия доколко някои прояви на психични отклонения при животните не са обект на етологията, която е близка на физиологията. Бъдещето ще покаже. Книгата е от значение и за практиката относно подпомагане на ранната диагноза (поведенческа диагноза).

Монографии. Представени са 2 самостоятелни монографии и друга колективна, в научнопопулярно издание на английски език, с положителна оценка от автора. Няма да се подлага на подробна рецензия.

1. *Р. Бинев. Отравяне с бучиниш при животните (2014).* Монографията е публикувана след две рецензии (Лашев, Дилов), на 112 стр; с 7 таблици и 18 фигури; съдържа 1 стр. предговор и 4 стр. обобщение на английски език. Публикувани са 3 статии, които не подлежат на отделна рецензия.

Монографията се отнася до отравянето на животните с отровно растение с видово наименование Петнист бучиниш (*Conium maculatum*) – единствен вид, който расте в Европа. Това позволява на автора да ползва родовото наименование Бучиниш (*Conium*). Монографията е разработна въз основа на литературна информация (194 автора, от които 15 на кирилица) и собствени изследвания. Целта на автора е изпълнена – представени са разширени данни, относно етиологията, токсикологията, клиничната симптоматика, включително видови отнасяния при животните, възможностите за диагностика, терапия и профилактика. От собствените изследвания заслужава голям интерес описаният инцидент с отравяне на 38 телета в района на гр. Котел (допускам, че ще влезе в учебниците). Темата на монографията е актуална. Поздравявам доц. Бинев затова, че се опитва да възроди растителната токсикология. Направените бележки при предварителната рецензия са взети под внимание.

2. R. Binev. *Intoxication with the carbamate insecticide Carbofuran in Animals (2017)*. Монографията е публикувана след 2 предварителни рецензии (Д. Димитрова, Т. Тодоров), на 169 стр., с 4 таблици и 27 добре изработени фигури, 205 автора. Монографията е написана на английски език и е издадена в Германия – издавателство „Lamberto“ (висока оценка за доц. Бинев). Монографията е съставена от литературни източници (36 стр.) и собствени изследвания, публикувани в 8 статии; структурирана е подходящо с клинични критерии.

Карбофуранът е широко спектърен инсектицид и акарицид. У нас е въведен като търговеки препарат Фурадан 10% и 35% (1986 г.) за предсеитбена обработка на царевица, слънчоглед, захарно цвекло и др., срещу теления червей и разни хоботници. Той обаче е високо токсичен LD_{50} за плъх 8 – 14 mg/kg м. (почти БОВ) и с карентен срок за почвата и растенията от 60 до 90 дни. Независимо от положителните оценки за неговата ефективност Комисията в ЕС преди няколко години забрани неговото производство и употреба. У нас от 2014 г. той е изключен от списъците на разрешените продукти за растителна защита. Актуална ли е монографията? Безспорно тя е закъсняла, но все още актуална. Карбофуранът не е забранен от всички страни извън ЕС. Той може да се ползва за терористични действия и БОВ (достатъчно!).

Собствени изследвания – при кучета и при пъдпъдъци. При кучета е проведен един остър опит с еднократни р.о. дози на карбофуран 0,525 mg/kg м., 1,05 mg/kg м. и 5,25 mg/kg м. Установено е, че минималната поносима доза е 0,525 mg/kg м. (промени в АХЕ има, но клинични признаци – не), минималната токсична доза е 1,05 mg/kg м., а леталната е 5,25 mg/kg м. (дозите са оригинален принос). Наблюдаваните клинични прояви са потвърдителни, промените в хематологичните и биохимични показатели са неспецифични. Карбофуранът е тотална отрова. Освободеният ацетилхолин е с М и N – холиномиметично действие и засяга много органи и тъкани в организма. Основен диагностичен маркер, потвърдено и от проведени изследвания е значително блокиране активността на ацетилхолинестеразата (АХЕ) – до над 60-70%. За арбитражна (съдебна) диагноза е необходимо доказване на карбофурана в организма на отровените животни (не е анализирано). Направените 5 публикации са в резултат на един опит и биха могли да се предоставят по-обобщено.

При пъдпъдъците е направен аналогичен опит както при кучетата. Установено е, че те са по-устойчиви на карбофурана – поносимата доза е 1,05 mg/kg м (1/10 LD_{50} за плъх), минималната токсична е 2,1 mg/kg м. (1/5 LD_{50}) и минималната летална доза е 10,5 mg/kg м. (LD_{50} за плъх). Намерените дози са оригинални. Коментарът относно клиничните прояви с параклиничните резултати е същият както при кучетата. Направени са 3 публикации (№ 111, 121, 122) информацията, от които може да се обедини (важно е мнението на авторите и издателите). Пропуск е, че не се цитира дисертацията на Ив. Желев (2005) – отравяне с карбофуран за свине и птици; също че LD_{50} за кучета е 19 mg/kg м.

Учебно преподавателска дейност.

Доц. Бинев преподава в Катедрата по вътрешни болести 22 години (10 като доцент). Средната му аудиторна заетост е 391 часа, в това число лекции 71 часа. Той участва в преподаването, писането на учебни програми и изпитването на студентите по целия спектър на незаразната патология при животните (8 дисциплини). Ръководи обучението по токсикология и по Неврология (дисциплина, въведена във ВМФ от доц. Бинев).

Доц. Бинев активно участва в написването на учебни помагала за студенти, както следва:

Учебници:

1. Ветеринарномедицинска токсикология – две издания (208, 2012); написал е 100 стр. (25%) – част от фитотоксикологията и пестицидите.
2. Вътрешни незаразни болести (2010) – 40 стр. (болести на нервната система).
3. Незаразни болести по продуктивните животни (2012) – 8 стр. (остеопатии).
4. Пропедевтика с клинична лабораторна диагностика (2016) – 19 стр. (опорнодвигателен апарат и нервна система).
5. Психология и медицина (2011), учебник за студента по медицина – 13 стр. (психологични разстройства при животните).

6. Водна токсикология (2014), учебник за студентите по рибовъдство и аквакултури – около 50% (главно токсикология).

Ръководства:

1. П. Петков и кол. Ръководство по Пропедевтика, претърпяло 4 издания (2003, 2006, 2009, 2016). Бинев участва с 18 стр.

2. Й. Николов и кол. Ръководство по ветеринарномедицинска токсикология, претърпяло 3, издания (2006, 2009, 2016). Участието на Бинев при всяко издание нараства от разглеждане на 3 теми достига до 11 теми.

Практикуми:

1. Илиев и сътр. (2005). Тема: „Безопасност и хигиена на труда в земеделието“. Бинев – „Безопасно прилагане на ветеринарномедицински препарати в животновъдството“, предназначено за широката практика.

2. Николов и кол. (2005) с участието на Р. Бинев. Тема: „Добра ветеринарномедицинска практика в животновъдната ферма“.

3. Ганев и кол. (2007) с участието на Р. Бинев. Тема: „Хранене на продуктивните животни“ (Принципи на добрата фермерска практика).

Доц. Бинев е издал самостоятелна книга по „Неврология“, която обсъждам заедно със съответните приноси.

Бележки и препоръки

Повечето технически бележки бяха посочени в рецензията. В обзорите и публикациите е ограничено цитирането на български автори. Дори дисертацията на Г. Беев (2009) от ТрУ, свързана с микотоксините не е цитирана. Препоръчвам на доц. Бинев да обсъдят ползата и вредата при разкъсване на резултатите от един опит в 4-5 публикации. По мое мнение това намалява качеството на обсъждането особено в областта на практическото приложение. Така се завишава изкуствено броя на публикациите до неестествени размери (за 2012 година – 13 публикации). Целесъобразно е клиничната симптоматика, хематологичните и биохимични резултати да се публикуват обединено, освен при специални случаи. У нас в популярното за практиката списание „Ветеринарна сбирка“ няма нито една статия от рецензираните материали. Бинев притежава много важна практическа информация и е добре да се запълни този пропуск. Слабост при публикациите е, че резултатите не се съпоставят с референтните стойности, особено при биохимичните показатели, които варират в широки граници, което би следвало да се преценява, особено при достоверни разлики. Подценена е диференциалната и особено арбитражната (съдебна) диагноза. Препоръките са добронамерени и се отнасят до бъдещето.

Обобщение

На конкурса за професор доц. Бинев представя коректно и прецезно приготвена документация. Всички научни трудове подлежащи на самостоятелно рецензиране са 88 броя (32 + 36) + 14 труда, свързани с дисертацията и 10 труда, включени в монографиите = 113 труда, а реалните публикации по темата са 125 броя. Бинев в тяхното изработка заслужава висока оценка – 10 са самостоятелни, а при 38 броя е водещ автор. Те са публикувани в знакови списания в чужбина и у нас с висок импакт фактор (научен IF 22,247), многократно цитирани (131 пъти). Трудовете на доц. Бинев са допринесли за значими приноси в областта на токсикологията в микотоксикологията, вътрешните болести, пропедевтиката, клиничната лаборатория, образната диагностика и психичното поведение при животните. Самостоятелно е написал две монографии (едната издадена в Германия на английски език) и една книга, които могат публично да бъдат защитени. Ръководител е на 2 дисертации и на 4 научни проекта, а при други 4 е съизпълнител. Участва с доклади в много научни форуми у нас и в чужбина; притежа добра езикова подготовка. Бинев е преподавател 22 години, с голяма аудиторна заетост, включително 71 часа лекции. Той участва в написването на 6 учебника (някои преиздадени), на 2 ръководства за упражнения (7 преиздавания) и 3 практикуми с научно-

приложни теми; самостоятелно е написал книга в областта на неврологията, която може да послужи и като учебник (въвел е неврологията като самостоятелна дисциплина при обучението на студентите). Доц. Бинев надвишава с над 2 пъти всички изисквания на ПРАСТрУ и заслужава отлична оценка. Убеден съм, че той е успешен представител на школата, създадена от проф. Б. Начев и последователи. Доц. Бинев е изграден специалист в областта на незаразната патология при животните. Уверен съм, че той ще бъде един успешен професор и ръководител на обучението по дисциплините, включени в Катедрата. Пожелавам му успех.

Заклучение

Предлагам доцент Румен Георгиев Бинев да бъде избран за професор по специалността Патология на животните (Вътрешни незаразни болести) към ВМФ при Тракийския университет гр. Ст. Загора.

01.12.2017 г.

Рецензент:

(проф. д-р Петър Хр. Дилов)

